

Сиришки ёдҳо...

Нисфи шаб гӯё маро касе бедор кард. Чашмонамро боз намудам, вале дар торикии сокиту ором дар паҳлӯям касеро надидам. Дар пеши назарам Ту пайдо шудӣ. Симои зебову табассуми малеҳи танҳо хоси худат дар рӯ ба рӯям, бо ҳам хеле сӯҳбат намудем.

*Пас аз рафтан барои дидани ту боз меоям,
Чу мурғи аз қафас озод дар парвоз меоям.
Хабар мегирам имрӯзу нагоҳи зиндагитаро
Чу як паррандаи зебои хушовоз меоям.*

Рӯзҳое ба шумор монда, то чун парастуҳои баҳорӣ ба ватан баргардем. Аз рӯи одати ҳамешагӣ аз тайёра фаромадан замон сӯи мазори Ту мешитобем. То ки гулдастай хотираву андешаҳо ва сидку сафоро бароят ифшо бикунем. Пас аз чанд рӯзаке фасли дӯстдоштаи Ту-баҳор ба мулки нозанини мо қадам мегузорад, бо омад-омади фасли зебопайкар эҳсос менамоям, ки боз соли сипарӣ гаштаву аз Туи азиз хабаре нест. Боз як соли дигар бар он зам мешавад, ки ба дунёи дигар кӯч бастай...

Чӣ қадар фасли баҳорро дӯст медоштӣ. Бо куртаи атлас, ки ба танат хеле зебанда буд, аз чамъомаду вохӯриҳо бо даста-даста гулҳои зебо шукуфону хандон меомадӣ. Шукрона аз он мекардӣ, ки боз ба баҳори нав расидем.

*Бо дуои кӯҳсорон зиндаем,
Бо навои обшорон зиндаем.
Гар нагирад ҷони мо парвардигор,
Аз баҳорон то баҳорон зиндаем.*

Гумон мекунам, ки пешомади хешро гӯиё медониста бошӣ, мисраҳои болоиро эҷод намудай. Мутаассифона, фасли бехтарини умри одамиро бо оғӯши кушодаву лабрези фараҳу шодӣ пешвоз гирифтӣ пасон онро ба зудӣ падруд гуфтӣ.

*Маро бо дардҳоям зеро хоки сард гӯронед,
На болову на поёну на дур аз дард гӯронед.
Ба ташишу тараддудҳо тамоми умр саргардон,
Чу як фарзанди ӯнвондори яктогард гӯронед.*

*Замину осмон дигар саробонӣ нахоҳад кард,
Агар бо дидаи тар, рангу рӯи зард гӯронед.
Садои ошно ояд агар аз олами боло,
Зи ҳар як нолаи дил бохабар як гард гӯронед.*

*Сари ҳарфи каломе, ки расида аз Худовандам,
Чу бадбахтеву хушбахте, ки дорад вард гӯронед.
Сари савдои дил шӯру мағалро дур андозед,
Дар оғӯши замини сабзи беогард гӯронед.*

*Ба исёну тугъне, ки дорам дар ниҳоди хеш,
Ҳақиқатгӯ, ҳақиқатчӯ чун як мард гӯронед.*

Беҳуда дар маросими хайрбодӣ бо Ту Биҳочал Фатҳиддиновна Раҳимова нагуфта буд: “ - Норинисо зане буд оташмиқоз, мубориз, матинирода, ҳақиқатчӯӣ, ҳақиқатгӯӣ, адолатпарвар ва дар хотири мову сафҳаҳои таърих ӯ доиман ҳамин хел мемонад...”.

Меғӯянд, ки эҳсосоти зан ҳамчун модар хеле баланд аст. Ин гуфта дар он зоҳир гардид, ки дар дами вопасин ҳам, айёми бо ин дунё бидруд гуфтан беист ва якмаром “Дил, Дил”, “Калонӣ” - гӯён садои ҳазину ноумед баровардӣ. Шояд бо ҳузури ман дарди ту камтар мегашт??? Шояд уқдаи нуҳуфтаи замиратро бароям пеш аз сафари абадӣ ошкор намудан мехостӣ???

Эҳсос мекунам, чӣ қадар дардҳои ошкору пинҳонро, ки ғайри ман ба касе гуфта наметавонистӣ, бо худ бурдӣ. Ҳеҷ гумон надоштам, ки ба зудӣ Туро аз даст медиҳам. Туеро, ки дар ҳама ҳолати зиндагӣ барои ман дарси ибрат будӣ.

Мардсифат будиву тамоми мушкилоти зиндагиро новобаста аз саддҳову монеаҳои бепоён бо ҷисми нозукат паси сар намудӣ, ки худ дар ҷое хеле бадард овардаӣ:

*Офарин бар пайкари хурду назарногири ман,
К-ин ҷама бори гарони зиндагонӣ мекашам.
Киштии уммедро то соҳил аз навмедихо
Гоҳ осону гаҳе бо сад гаронӣ мекашад.*

*Дастии сахти зиндагонӣ гӯшмолам дода боз
Ҷамчу дастии модари пирам навозиши мекунад.
Пайкарам бо ин ҷама буду набуди рӯзгор
Гоҳ тӯфон, гоҳ исён, гоҳ созиши мекунад.*

*Баъд аз ин бояд, ки бишносам ҳудуди хешро,
Баъд аз ин бояд, ки донам ман каму афзуни худ.
То касу нокас нагӯяд ҳар куҷо афсонаам,
Бо ҳарири ханду пӯшам хотири маҳзунӣ худ.*

*Ман нанолам ҳеч аз бемехриҳои рӯзгор
То даме к-андар дили ман оташи эҳсос ҳаст.
Халқи ман бо шоирӣ овоза дорад дар ҷаҳон,
То даме, ки шеърҳои Ҷофизи Шероз ҳаст.*

Ғайр аз дардҳои ниҳонӣ боз дарди Ватан, ғами миллат, маҳалгароӣ Туро ягон лаҳза ором намегузошт. Нисбати ин дардҳои ҷомеа ҳеч гоҳ бешарафу бетараф набудӣ. Мисоли зиндаи он солҳои пурӯшӯбу пурфитнаву ифвоангези навадуми асри пешин аст. Дар ҳамон шабу рӯзҳо дар паҳлӯи халқи азизат будиву дар байни обу оташ, дар даруни тиру туфанг, дар майдони озодихоҳи “Озодӣ” ҳамаро ба сулҳ, осоишу оромиш даъват мекардӣ.

*Даруни хонаи худ хонавайронам, чӣ меурсед?
Ба ҳоли тифлакони хеш гирёнам, чӣ меурсед?
Ба тан пӯшида будам курта аз гулҳои рангоранг,
Сияҳпӯшам кунун сар то ба домонам, чӣ меурсед?
Ба шодӣ дар фазои зиндагӣ парвоз мекардам,
Чу мурғи паршикаста дар биёбонам, чӣ меурсед?
Чу тобути ҷигарбандони худро дида бигристам,
Ба хун олуда шуд чоки гиребонам, чӣ меурсед?
Ба ҳоли мурдаҳову зиндаҳо пайваста месӯзам,
Заминам, модарам, кокулпарешонам, чӣ меурсед?
Ба тақсими замини пойтахти худ чӣ мекӯшед?
Зи рафтори шумоён синабирёнам, чӣ меурсед?
Намезебад, азизонам, барои мо маҳалбозӣ,*

Зи Хатлонам, Хуҷандам ё Бадахшонам, чӣ мепурсед?

Мардуми шарафмандат ба нишони арҷгузорӣ Туро Гурдофариди асри XX ном мебурд. Магар он рӯзҳо аз лавҳи хотир фаромӯш мешаванд? Он соату лаҳзаҳои даҳшатбор. Он рӯзҳои наҳс?! Дар рӯзҳои саҳт Ту ҳамдаму ҳамдарду ҳамрози миллати тоҷик будиву аз шаҳри Душанбе берун по наниҳодӣ. Ҷони азиз дар хатар, вале дар лаб “Ватан” гуфтӣ.

*Дар ҳама ҳолати замон тарки Ватан накардаам,
Чу мурғакони ломакон тарки Ватан накардаам.
Пойи ниёда рафтаам то ба диёри хуррамӣ,
Дида ба дидаам камон, тарки Ватан накардаам.
Хуни ҷавонони ҷаҳон рехт агар ҷаҳон-ҷаҳон,
Байни замину осмон тарки Ватан накардаам.
Рафтаам аз ҷудоӣҳо, то дили ошноӣҳо,
Ҷамватанони ҷони ҷон, тарки Ватан накардаам.
Нола зи ман ҷудо шуда, ба гиря ҳамнаво шуда,
Дар талаби кавну макон тарки Ватан накардаам.
Ҷар қадаре, ки зиндагӣ дар хатарам ниҳода буд,
Байни азизони ҷаҳон тарки Ватан накардаам.
Норинисои оламам, косаи лабреси ғамам,
Шукри Худои меҳрубон, тарки Ватан накардаам.*

Мардуми шаҳри Ваҳдат то ба имрӯз бо меҳру ихлос аз ҷоннисориҳову сарсупурдагии Ту ҳарф мезананд. Нақл мекунанд, ки дар яке аз рӯзҳои кулфатбор ту бо хоҳарам Дилафрӯз аз байни танкҳои бешумору сарбозони даст ба силоҳ гузашта, бо мардуми ин диёр ҳамдарду ҳамошно будӣ.

Барои чунин мардонагӣ, барои сина сипар намуда, ҷони худро дар хатар гузоштан, шаҳрдори шаҳри Душанбе Маҳмадсаид Убайдуллоев Туро ҳамчун Шаҳрванди Фаҳрии шаҳри Душанбе ва Вакили мардумӣ (дар ҳақиқат мардумӣ!) эълон намуд. Ҳатто соли 2014 вазифаи Кумутаи кор бо занон ва оилаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистонро пешниҳод кард, вале нахостӣ, ки садди роҳи ҷавонони болаёқат бошӣ. Нисбати шахсияти Ту ҳамчун инсонии эҷодкор, сарсупурдаи миллат, ҳамдарду ҳамовои мардум, ки дарду ҳасрату ғами эшонро дар офаридаҳоят инъикос менамудӣ, эҳтироми самимӣ дошт. Мутаассифона, имрӯзҳо, ки фазои сулҳу осоиш дар қаламрави Тоҷикистон ҳукм меронад ва Душанбешаҳреро, ки аз ҷону дил дӯсташ медоштӣ ба таври шинохтанашаванда зебову дилрабо шудааст, бо чашми сар дида натавонистӣ. Вале мо-ворисони арзандаи ту шахди ҷоннисориҳои туро чашида истодаем. Ифтихор аз он дорем, ки бо вучуди зан-мушти пар, заиф буданат, ҳеҷ гоҳ рӯҳан заиф набудӣ ва бо сари баланд гуфта метавонем, ки як қадам берун аз Тоҷикистони азиз нагузоштӣ. Талош варзидиву мубориза бурдӣ.

Дар таърихи 10.11.1982 сол, ки ба рӯзи Иди бошарафи милитсия рост меомад, дар маросими бошукӯҳи таҷлили он дар шаҳри Хучанд генерал Қодир Ҳобилов туро бо нишони сарисинагии “Аълочии милитсияи советӣ” қадрдонӣ карда буд.

«-Дар байни мову шумо номбардори миллат, давомдиҳандаи корҳои шоистаи Ходими Ҷамолак, Мастура Авезова, Ҷамроҳ Тоҳирова, Мағфират Дадобоева ва дигарон Норинисои ҷавон фаъолият дорад, ки ба андешаи ман ташвиқу тарғиби маърифатро хеле пеш мебарад. Ё дар сари мо як ситораи хурдакаки дурахшон асту хоҳад буд», - гуфт ӯ дар чашнвора.

Дар ҳамон лаҳзаҳои мудҳиш кучо буданд он “мардҳо”-и майдон, хонашерони майдонғариб, он шербачаҳое, ки чун муши дупо ба сӯроҳихое, ки рост омад, паноҳӣ чустанд? Он вақт ғами миллатро шахсони ангуштшумор меҳӯрданду хол-хол монда буданд, ки ба дифои Ватан сина сипар кунанд. Ва то ба имрӯз ба як суоли худ ҷавоби мувофиқу дуруст дарёфт карда наметавонам: Чаро он мушҳо имрӯзҳо мушт сари сина мезананду аз ватандорӣ хеш тақаллубкорӣ мекунанд? Кучо буданд нафарони “меҳанпарасту ватандӯст”, ки бе ибову истиҳола дар мавриди истиқлолият хештаншиносӣ ҳарф мегӯянд?! Таърих то ба ҳол чизеро фаромӯш накардаасту намекунад. Хоҳ нек бошаду хоҳ бад, афродеро низ, ки ҷонфидо буданд ва ҷумла нафаронеро, ки асиру бандии ҷони ноарзандаи хеш.

Ҳанӯз солҳои 80-уми асри пешин ҳини ба Душанбе кӯч бастанамон шодравон, шоири маҳбуб Қутбӣ Киром, ки бо ӯ дар нашриёти “Ирфон” ҳамкор будӣ, бо ифтихор мегуфт: “Шарафманду мамнун аз онам, ки бо Маҳастии асри ХХ дар як ҷо заҳмат мекашем”.

Ёдам меояд, гӯё дирӯзакак буд. Рӯзе, ки барои хайрухуш назди Ту омада, ангушти ҳайрат газидем. Во аҷабо! Гулдони зебоне, ки болои мазорат буд, ба яғмо бурдаанд. Ё тавба...Гулдастаи садбарги сафед дар даст моту мабхут лаҳзае паҳлуи марқадат истодем. Аҷабам аз он аст, ки мардум то кадом андоза худобехабару худонотарс гаштаанд?! Шояд эшон фаромӯш намуданд, ки ҳар амал подоши арзандаи хешро дорад?

Имрӯзҳо, ки аз Туи азизу меҳрубон фарсахҳо дур ҳастам, баръало эҳсос менамоям, ки шахси яғонаву наздиктаринам дар барам нест. Касе аз ҳоли ман кунун пурсон намешавад, вазъи саломатиамро намепурсад... Вале медонам, ки рӯҳан дар тамоми ҳолатҳои зиндагиам бо ман ҳастӣ...

Худои заминии ман! Медонӣ, дар дуриҳо беш аз ҳама ман чиро пазмон мешавам? Деҳаи Раззоқро. Ҳамон деҳае, ки пасопеш мову ту бо қадамҳои аввалин асрори олавро шинохтем. Дар кӯчаҳои “пурчангу ғубори” он лӯхтабозӣ мекардем. Ҳамасола ҳамин, ки аз шаҳри Тула ба Хуҷандшаҳр бармегардам, пас аз туро зиёрат намудан ба деҳаи Раззоқ мешитобам, зеро давраҳои бебозгашти кӯдакиам дар ҳамон ҷо паси сар шудаанд. Хушбахтона, дар он ҷо ҳамсари вафодору меҳмоннавози тағоиям Савринисо моро доимо бо руҳи хандону лаби шукуфон ба

оғӯш мегиранд. Ягон маротиба нашудааст, ки чехраи ўро гирифтаву норизо дида ё боиси малоли хогири нозукаш гашта бошем. Дар маҷмӯъ, ҷони одам аст. Дар хонаводаи авлоди ид болои ид мешавад, зеро дар рӯзи Наврӯзи хумоюнфар мавлуди ягона тағоиям Саъдуллоҷон, ки аз хурди вазифаи падарино низ бароям иҷро менамуд, ҳамакаса ҷашн мегирем. Зеро падар падару тағо ба ҷои ҳафт падар аст охир. Ба назарам ҷунин метобад, ки андар ин даргоҳи муқаддасу қадамҷои бузургон каме ҳам бошад, хуморам мешиканад. То даме, ки ҳастам, аз янғаам Савринисову тағоиям Саъдуллоҷон хабар мегирам, зеро дар тарбияи хуби ман эшон бедареғу беминнат саҳми чашмрас гузоштаанд.

...Духтарҷаи пахмоқмӯвӯ шӯху қайсар будам. Баробари ҷашми рӯз кафидан ба болои дарахтону токи ангур маймунвор ҷастухез мекардам. Тамоми аъзои баданам ҳамеша аз шоҳаҳо харошидаву ярадор буд, вале парво накарда аз шӯҳиям намендам. Дар боғча мураббияи ғамхорамон, Антонина Васильевна, ки хеле дӯсташ медоштем, афсонаи машҳури русӣ “Колобок”-ро хондаву аз рӯи он сахнача бозӣ намудем. Дар рӯзи истироҳат ба хона омадаму ба ҳама изҳор намудам: -Я хочу есть колобок!!!. Ду поямро дар як мӯза дароварда, беист талаби “Колобок”-ро менамудам. Ман чиро дар назар доштам, касе намефаҳмид. Тамоми анвои хӯрданиро аз аввал то ба охир номбар менамуданд, вале камина аз эркагиву инҷикии доимии хеш мондан намехостам. Ниҳоят, ҷӣ хел шуду асли дархостам маълум гардид. Дилам кулҷаи танӯрӣ кашида будааст...

Дар синни 5-солагӣ ба ледаи калони пои ростам меҳи калон даромада, ба шарофати шӯҳигиҳои пайваस्ताам он газак гирифт. Маро назди пизишкон бурда, онро тоза кунониданд. Пас аз он бечора тағоии хурдиам Саъдуллоҷон ҳар рӯз мани лӯндаякаи фарбеҳақро пушторақунон барои ҷароҳатбандӣ ба масофаи тахминан 10-12 истгоҳ бардошта мебарданд. Як рӯз, баъди аз ҷароҳатбандӣ баргаштан ба рӯи замини ҳавлӣ нишастаму поямро кушода, аз даруни ковокии ледаам докаи тиббии малҳамдорро кашола карда баровардам. Аниқ намудан мехостам, ки аз ҳаҷми гелос барин сӯроҳӣ ҷӣ миқдор боқӣ мондасту боз чанд рӯзи дигар бояд назди пизишкон равам.

Тахминан 6-сола будам. Айни авҷи фасли тобистон. Ҷун ҳамешагӣ аз назари ман ягон чиз набояд пинҳон мемонд. Аснои бозикунӣ дар рӯи ҳавлиии Раззоқ чашмам ба бидони сӯзишворӣ-бензин фаромад. Раҳмати тағои калониям Муҳаммадҷон ронанда, ки буданд, сӯзишвориро барои ба баки мошин рехтан тайёр карда монда буданд. Ман бошам, ҷӣ кор кардам? Ба ҳеҷ вачҳ намеёбед... Онро гирифтаму ба тамоми аъзои баданам молидам. Аз кори кардаам хушбахту масрур гоҳ ба нардбон мебаромадаму гоҳи дигар дар рӯи ҳавлӣ тохтутоз мекардам. Баданам дар зери нури офтоби сӯзон ҷилои ҳарранга медод, ки аз ин завқу шавқам зиёда мегашт. Ба исрори паёпаи модаркалону тағоихоҷам дар хусуси шустушӯ намудан ягон зарра аҳамият намедодам. На аз шаби тор метарсидаму на аз деғу дад-қаҳрамонҳои манфии афсонаҳои халқӣ. Хеле нотарсу бебок будам.

Ба бахти неки эшон ҳамсоҷзан бо коре ба назди модаркалонам омада монд. “Зебоии” маро дида, як лаҳза лаб газида монд. Тағоиям Муҳаммадҷон асли воқеаро гуфта, аз саҳт якрав буданам шикоят намуданд. Ҷамсоҷзан ба тарафам рӯ оварда бо мулоимати гуфт: -Дилбарҷон, тез рафта баданатро шӯй, вағарна аз

таъсири офтоб сиёҳ гашта, сӯхта меравӣ. Баъди ин суханон хокаи айнаро гирифтаму ба сӯи об шитофтам.

Аз “қаҳрамониҳо”-и пай дар пайи банда чони тағоиям Саъдуллоҷон бар лаб омада, бо қаҳр ба сарам дод заданд: -Исми ту, офати охиратзамонро Дилбар неву бояд Балобар мемондем, ё ақаллан писар ба дунё меомадӣ. Дар он сурат худро таскин меодему бало ба пасат мегуфтем.

Ба синну соли мактабӣ расидаму чони модаркалонаму тағоиям камтар осоиш гирифт. Дар синфи мо писари тағокалонам Мирзобаходур мехонд. Азбаски ӯ чисман заифу лоғарандом буд, бачаҳои мактаб ӯро азоб меоданд. Ман бошам, дар навбати хеш, ӯро тарафгирӣ намуда, тамоми писарбачаҳои дабистонро мезадам, ки ин ҳолатро хешон то ба имрӯз ёдоварӣ менамоянд. Хешбачаам Мирзобаходур имрӯз соҳиби 3 нафар фарзанду бобои 7 набера гаштааст.

...Модарам, ки хеле зиёд сафар мекард, аз сафарҳои эҷодӣ бароям беҳтарин либосҳоро тӯҳфа меовард. Ҷузвдону қаламдон, либосҳои хоричӣ танамро зеб меоданд. Ҳарчанд камина ба ин чизҳо на он қадар эътибор меодам, (хислату атворам писарона бад) вале баъдтар фаҳмидам, ки маро дар дабистон бо лақаби “Дилбари сатанг” ном мебурдаанд...

Ҳеч аз лавҳи хотирам намеравад. Ҳар рӯз баъди мактаб аз дарвозаи ҳавли медаромадаму бодикқат ба хокраҳи зери поям менигаристам. Агар дар он нақши пошнаи пойафзоли Туро дармеёфтам, хушбахттарини хушбахтон мешудам. В-агар на, пас рӯзи дигарро интизорӣ мекашидам. Боре пас аз қадом чамъомад бо куртаи атласи саропо чим-чимак (плиссировка) ба мисоли хури биҳиштӣ зебову дилоро омадӣ, ки чашми ҳар бинанда аз ҳусну чамоли Ту хира мегашт.

Ягон маротиба ба сӯи модаркалонаму дигарон лаб ба шиква боз наменамадам, ки Туро ёд кардам ва ба ёди Ту дилам гум мезанад. Дарди дуриро дар дилам маҳфуз нигоҳ меодштам. Хеле худдор будам. Аз хурдӣ эҳсосоти ҳиссиёти хешро идора карда метавонистам. Орзуи кӯдаконаам чунин буд, ки як шабаке дар бағали Ту сарамро монда бихобам. Аз бӯи диловезат маст шавам. Вале ҳайҳоту сад дарег!!!! То ба кунун мекобаму мечӯяму дар ёдат дилам гум мезанад.

...Хотираҳо. Хотираҳои талху ширин. Фаромӯш набояд кард, мусиқиву оҳанги зебо низ аз тугмачаҳои сафеду сиёҳ ба вуҷуд меоянд, зеро зиндагӣ ба чунин тарз офарида шудааст. Ҳолатҳои мешаванд, ки аз муваффақияти кӯчаке меболиву менозӣ, вале дар ноомадии қор ашкони ҳасрати туро танҳо болишти сарат мебинад.

Дар як сӯҳбати хоссаамон, (ин ибораро зиёд истифода мебудӣ), ки дар бисёр ҳолат то посе аз шаб гузаштан кашол меёфт, боре ба ман нақл намуда будӣ, ки туро модаркалонам Бимуҳаррам дар иди Сари сол ба дунё овардааст. Бо сабаби он, ки бобоям Алимӯхаммад-домулло дар синни 15-солагиат аз дунё мегузаранд, Ту маҷбур мешавӣ, ки санаву соли тавлидатро тағир дода ба кори мустақилона барой. Аз ин ҷиҳат, таърихи мавлуди Ту дар шиноснома на 07.03.1950-ум сол, балки 25.03.1949-ум сол омадааст.

“Бахти духтар тири фалахмон будааст” - мегӯянд, ки рост будааст. Баъди дар шаҳри Хучанд оиладор шуданам, хамасола дар фасли баҳор бо шавҳарам Зокирҷон ба пойтахт меомадем. Дар он солҳо, ки алоқа ба мисоли имрӯза пешрафта набуд ва ҳамдигарро новобаста аз хоҳишамон тез-тез дида наметавонистем, дар зери фурӯзонкунаки қандили хонаи хобат расми каминаро, ки дар синни 3-солагиам дар даст офтобпараст табассумкунон ба сӯят назар дорам, часпонда будӣ.

Азбаски

сафарамон ба милоди Туву Наврӯзи дилафрӯз рост меомад, маро ба Наврӯзиву чорабиниҳои ҷашнӣ мебурдӣ. Дар яке аз ҳамин гуна ҷашнҳо ҷавонзане назди мо омада, хеле гарму самимона пурсу пос намуд. Ту исми ӯро “Салима” - гӯён, аз ҳолу ахволаш ҷӯён гаштӣ. Дар ҷавоб Салима ба ҳозирин мурочиат намуда гуфт: -

Муаллимаи азизи мо, шоира Норинисо ҷони ману 4 нафар кӯдаконамро харидаанд. Кореро ба анҷом расонидаанд, ки шахси наздиктаринат аз ӯҳдааш намебарояд. Ин кас ба ман манзили якхучрагиашонро тақдим намуданд, зеро пас аз ҷанғҳои пурошӯб мо дар кӯчаи сарсониву нодорӣ монда будем. Аз шумои ғамхору меҳрубон аз замин то бар само миннатдорам...Хулоса, шодиву фараҳи Салимаро ҳадду канор набуд, ӯ беохир васфу ситоиши Туро мекарду мекард.

Бале, на танҳо бори қалам, балки “бори дилхоро баробар кашидан” барои ҷисми нозуке, ки ҷандин маротиба аз зери теғи ҷарроҳӣ баромадааст, осон набуд. Дарди мардуми бечораро ба дил наздик мегирифтӣ. Бо онҳо баробар месӯхтиву месохтӣ.

Дар кӯчабоғи шаҳр қадамзанон дар ҳар мавзӯ сӯхбат менамудем. Беҳабар аз он мондем, ки ҷавонзане аз рӯ ба рӯямон бо меҳр, ба мисоли он, ки ҷавони ошиқ ба маҳбубааш менигарад, ба мо наздик омада, бо шарму истиҳола гуфт: - Мебахшед, ки ба сӯхбати шумоён ҳалал ворид сохтам, вале имконияти бо шоираи дӯстдоштаам вохӯрдан бароям ҳар рӯз даст намедихад. Шахсияти шуморо, ки саропо аз меҳру вафо иборат аст, мепарастам. Дар рӯзҳои мо шоираеро бо чунин хоксориву заминиву самимияташ бале дарёфт намудан хеле душвор гаштааст. Шеърҳоятон ба мисоли худатон соддаву равону оммафаҳманд, ки ҳатто мардуми оддӣ ба зудӣ аз асли маънӣ боҳабар мегардад. Мухлиси ашаддӣ ашъори ноби шумо ҳастам.

Беғуфтугӯ, мухлисонат аз тамоми гӯшаву канори кишварамон бароят номаҳои пурмеҳр равон мекарданд. Мардум бо ташнаҷонӣ суханони Туро ақлу хуш мешуданд. Дари хонаату дари дилат баҳри ҳама парасторони шеърӯ суханат доимо боз буд. Ходими ҷамъиятиву сиёсӣ, дорандаи ордени “Шараф”, “Аълоҷии милитсияи советӣ”, Узви фаҳрии Кумитаи бонувон ва оилаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, 3 даъват вакили мардумии шаҳри Душанбе, раиси шаҳраки № 24 -и шаҳри Душанбе, қатор-қатор ифтихорномаву дипломҳои фаҳрӣ буданат, далел аз ҷоннисориву сарсупурдагии Туст дар назди халқу меҳани дӯстдорат.

Баҳои ҳақиқиро халқ ба Ту кайҳо додааст, ки аз тамоми мукофоту унвонҳо волотару беҳтар аст. Бо маънои на маҷозӣ, балки аслиаш Ту дӯстдори мардуми азияткашидаат будӣ. “-Тоҷикистон хонаи умеди ман, ӯ бе ман вучуд дошта метавонад, вале ҳештанро бе Тоҷикистон тасаввур карда наметавонам” - мегуфтӣ.

Кунун, ки аз молу маноли дунё ҳама чизро дорам, дар назарам бе Ту ҳеҷ аст. Дар олам боиси шодмониам танҳо фарзандонам ҳастанду бас. Нилуфар маро модарвор парасторӣ менамояд ва дар ин бобат шукронаи Худованд, ки бароям бахти модариро арзонӣ доштааст. Диловаршо чун падар ғамхори ман аст. Фурузонфар бо комёбиҳои ҳамарӯзаӣ кӯдаконааш маро шодоб мегардонад. “ - Духтарчаи нозпарвари мо имрӯз чӣ ҳол доранд?”-гӯён Диловаршо ҳолу аҳвол мепурсад. Ҳар боре, ки ба шаҳри Тула меравам, аз ҳавопаймо фаромандан замон ӯ ба ихтиёрам мошинаву ронандаи шахсӣ медиҳад, то ки дар муддати он ҷо буданам ба ҷои мехостаам бемалол рафта оям.

Дар ёд дорӣ, Диловаршо хурдакак буду ҳамеша ваъдаи онро меод, ки вақте ба воя расид, ба ману ту ҷавоҳироти писанду дӯстдорамонро харида

медихад. “ -Ман калон шавам, дасту поятонро аз “андуштарин” пур мекунам, бувакалон” -мегуфт бо лаҳни ширини кӯдакона.

Имрӯз фарзандонам ба воя расида, шаҳсутуни боқуввати дили ман гаштаанд, вале қалби маро бо новақт рафтани сактадор намудӣ. Ин дардест, ки захми онро вақт на дармон мешаваду на ҷароҳати онро малҳам.

Азбаски Ту маҳбуби халқ будиву дар байни эшон қарор доштӣ, дил мехоҳад, ки васияти охирини Туро ба ҷо биёварам. Ҳамеша мегуфтӣ, ки яке аз хонаҳоям осорхона мешаваду ту роҳбари он. Дар назди рӯҳи поки Туи азиз ваъдаи қатъӣ медихам, ки то ҷон дар рамақ дорам, новобаста аз зиддиятҳои даруниву берунӣ кӯшишу ғайратамро баҳри амалӣ гаштани хоҳиши охиринат роҳандозӣ менамоям.

Аз пештар медонистам, ки дунё дунёи бӯқаламун гаштааст, вале бо чашми сарам дар рӯзи ёдбуди Ту зумраи бӯқаламунҳоро дидам. “ - Норинисо шоираи тавонои тоҷик...” - гуфтанду ба эҷодиётат баҳогузорӣ намуданд. Шахсан худи ман шоҳиди зиндаи борҳои зиёди ба пешравии эҷодиётат пешпо заданҳои онҳо будам. Инҳо мехостанд, ки бо пастфитратишон рӯҳи туро заиф гардонанд, хотиратро малул созанд. Вале беҳабар аз он буданд, ки бо оташ бозӣ доранд, зеро Худованд ҷабини туро бо нори азали офаридааст.

*Норӣ, ҳаргиз маҷӯ оромӣ дар дунёи меҳр,
Оташему кори оташ сӯхтан будасту бас.*

Заҳри забону нешҳои бархе аз одамакон бидуни шакку шубҳае инсонро баҳри тайёр будан ба бархӯрдҳои беохирӣ зиндагӣ ба монандаи заҳри позаҳр омода месозанд. Дар дунё одамӣ чизеро, ки кишт, албатта ҳамонро мебардорад. Фарқият дар он аст, ки умри инсонӣ покнатату неқбин абадиву манзалату мақоми вай дар зиндагӣ бе ҷуну ҷаро дар арши аълост. Аммо ба рағми бадхоҳон, бахилону дурӯяҳо гуфтаниам, ки гоҳо сукут баёнғари тамоми ногуфтаҳост, пас ба эҳтироми сукут боз ҳам сукут! Хомӯш будан аллакай нишонаи ғолибият аст. Зиндагӣ худ тарозуи бо адлу инсоф буда, ҳамаро бо гузашти рӯзгор оҳиста-оҳиста, ҷо ба ҷо мекунад.

*Манам Норинисои даҳр зидди бӯхсу бадбинӣ,
Зи инсофу адолат дар ниҳоди худ синар дорам.*

Беҳуда “ аз дӯсти хушомадгӯӣ ҳазар кун, ки маккор аст ” нагуфтаанд. Дар ҳама давру замон ҳамеша ҷоҳанро ҷоҳи бетағу беохирӣ бадбахтиҳо дар пеш аст. Аз дурӯғу ваъдахилофӣ, ки мардум мекунанд, танҳои ҳамдаму ҳамрозу дардошноят гашта буд.

Аз мурдан не, аз зиндагии бесамар гузашта бояд ҳаросид. Ҳангоме, ки аз қафо ба ту корд мезананд, бояд ифтихор кунӣ, зеро аз онҳо пешрафта ҳастӣ ва дар ҳақиқат ҷунин ҳам ҳаст.

*Дар кунҷу канори даҳр бо номи Нисо бисёр,
Аммо чу мане дигар Норинисо нест.*

Хомаи ўро ҳамчун рӯҳи тавонояш касе натавонист, ки баршиканад. Шеърҳову сурудаҳояшро чандин наслҳои ояндаи бомаърифат чун парчами партавафшону зебои адабиёти оламшумулу ҷаҳонии тоҷик ба ташнагон хоҳанд расонд. Ба “ғамхорону дилсӯзакон”-и боғи адабиёт гуфтаниам: - Фаромӯш насозед! То замоне, ки фарзандону ворисони “Гурдофариди асри XX” ҳастанд, номи Норинисо бо нуру нори хеш ҷовидона зинда хоҳад монд!

*Аз баҳри рафтагону ояндагони фардо,
Норинисо ба нуре аз нор мекашад боз.*

*Дилбар Воҳидова - узви Иттифоқи
рӯзноманигорони Ҷумҳурии Тоҷикистон,
Аълоҷии маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон,
Аълоҷии фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон.*

20.02.2020 сол. Шаҳри Тула

Теги: китобхона